

Nr 328.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1925.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1925.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa framställningar under riksstatens fjärde huvudtitel i avseende å budgetåret 1925—1926.

(Statsutskottets utlåtande nr 132.)

Till Konungen.

1:o) Uti den till riksdagen avlåtna, den 2 januari 1925 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1925—1926 har Eders Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkt 4 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden nämnda dag) föreslagit riksdagen att

dels godkänna de vid nämnda protokoll fogade förslag till stater för generalitetet, generalstaberna, artilleristaberna, kommandantskapen, rullföringsbefälhavare med biträden bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriskjutskolorna, krigsskolan, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefälet på Gotland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg att gälla under budgetåret 1925—1926,

dels godkänna de i en vid statsrådsprotokollet fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 37,100,000 kronor med 700,000 kronor till 36,400,000 kronor,

dels ock medgiva, att under budgetåret 1925—1926 må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta, vid truppförbanden anställda beställningsmän med avlöning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningsfyllnad.

För budgetåret 1925—1926 har ifrågavarande anslag beräknats sålunda:

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater	kronor	39,322,106: 50
B. Kallortstillägg, förslagsvis	»	66,000: —
C. Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa truppförband	»	6,000: —
D. Felräkningspenningar, förslagsvis	»	19,400: —
E. Arvoden till sergeanter, kommenderade såsom biträden hos regementsintendenten, förslagsvis	»	11,497: 50
F. Hyresbidrag åt vissa furirer, förslagsvis	»	45,000: —
G. Anställningspenningar, förslagsvis	»	125,000: —
H. Dagavlöning åt indelt manskap, förslagsvis	»	55,387: 80
I. Kostnader för musikelever vid infanteriet	»	9,000: —
J. Ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns organisation	»	500: —
K. Gottgörelse för tjänstehästar	»	268,715: —
L. Vissa arvoden m. m.	»	867,387: 30
M. Oförutsedda utgifter för uppehållande tillfälligtvis av vissa befattningar m. m. ävensom för ändring i utgående arvoden, förslagsvis	»	12,000: —
N. Kostnadsökning för avlöning enligt äldre löneplaner åt visst manskap, förslagsvis	»	150,000: —
<hr/>		
Summa kronor		40,957,994: 10

från vilket belopp avgå följande poster:

a. Kostnadsminskning på grund av uppskov med uppsättandet av Norrbottens kavallerikår	kronor	87,580: —
b. Minskat medelsbehov på grund av nuvarande vakanser		
1) inom officersgraderna	»	670,000: —
2) bland manskapet	»	2,940,000: —

c. Minskat medelsbehov med hänsyn till beräknade vakanser i anledning av ny härordning.....	kronor	160,000:—
d. Ersättning för tjänstebostäder.....	»	700,000:—
	tillhopa kronor	4,557,580:—
Återstående belopp utgör	»	36,400,414: 10
eller i avrundat tal	»	36,400,000:—

Såsom av ovanstående framgår, skiljer sig den av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna anlagsberäkningen endast oväsentligt från beräkningen för innevarande budgetår. Sålunda har avlöningsanslaget i dess helhet, som för budgetåret 1924—1925 upptagits i riksstaten med ett belopp av 37,100,000 kronor, för nästkommande budgetår beräknats till ett belopp, som med allenast 700,000 kronor understiger av nästlidet års riksdag för ändamålet beviljade anslagsmedel.

Mot de under de särskilda rubrikerna beräknade anslagsbeloppen har riksdagen icke funnit anledning till erinran i vidare mån än vad angår anslaget under rubriken: »A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater», 39,322,106 kronor 50 öre. I sistnämnda belopp ingår, bland annat, för garnisonssjukhuset i Boden uppgjord stat för nästkommande budgetår med en slutsumma av 63,935 kronor. Den vid föregående års riksdag godkända staten för nämnda garnisonssjukhus hade en slutsumma av 60,305 kronor, vadan alltså nu föreslagits en höjning av sistnämnda slutsumma med 3,630 kronor.

Sagda höjning är föranledd av vissa ändringsförslag beträffande dels den kvinnliga sjukvårdspersonalen dels ock de åt maskinisten samt de två eldarna utgående arvoden. Sålunda har den i nuvarande staten för sjukhuset upptagna översköterskan, vilken är avsedd att tjänstgöra både som operations- och som röntgensköterska, ansetts böra uteslutande avses för befattningen såsom operationssköterska samt i stället i staten upptagits ytterligare en översköterska, avsedd för röntgenavdelningen. Sistnämnda översköterska eller röntgensköterskan, såsom hon skulle benämnas, skulle åtnjuta enahanda avlöningsförmåner som förenämnda översköterska, d. v. s. förutom naturaförmåner ett årligt arvode av 1,290 kronor, vartill skulle komma tre arvodestillägg å 120 kronor efter resp. 3, 6 och 9 år.

Den sålunda föreslagna personalökningen skulle medföra en höjning av statens slutsumma med $(1,290 + \frac{360}{2}) = 1,470$ kronor.

Beträffande härefter arvoden å maskinisten och de två eldarna har en höjning av dessa arvoden föreslagits, för maskinisten från 1,740 kronor till 3,000 kronor och för vardera av eldarna från 1,050 kronor till 1,500 kronor. Denna arvodshöjning skulle medföra en anslagshöjning av $(1,260 + 900 =) 2,160$ kronor. Lägges härtill förenämnda belopp 1,470 kronor, erhålles det belopp, 3,630 kronor, varmed enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag statens slutsumma skulle höjas.

Riksdagens vederbörande utskott har från försvarsväsendets lönenämnd med stöd av 46 § riksdagsordningen inhämtat yttrande över ovanberörda förslag till avlöningar åt ifrågavarande personal vid garnisonssjukhuset i Boden.

I den 19 februari 1925 avgivet yttrande har lönenämnden anfört bland annat följande:

»Vad först angår frågan om löneställningen för de båda översköterskor vid garnisonssjukhuset i Boden, vilka skulle tjänstgöra såsom operations-sköterska, resp. röntgensköterska, har av upplysningar, som lönenämnden under hand erhållit från arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, framgått, att dessa båda slag av sköterskor vid lasaretten i allmänhet äro sinsemellan jämställda i avlöningshänseende samt högre avlönade än övriga översköterskor. Lönenämnden har därför ej någon erinran att framställa mot att på samma sätt förfares beträffande ifrågavarande personal vid garnisonssjukhuset i Boden. Emellertid vill lönenämnden med stöd jämväl av berörda upplysningar ifrågasätta, om skillnaden i avlöningshänseende mellan å ena sidan operations- och röntgensköterskorna och å andra sidan övriga översköterskor bör tilltagas så stor som arméförvaltningen föreslagit. Den avlöningsställning, som ansetts skälig för en översköterska, vilken på samma gång skulle vara operations- och röntgensköterska, förefaller nämligen knappast vara berättigad, då uppgifterna fördelas på två sköterskor. En lämpligt avvägd avlöning skulle enligt lönenämndens uppfattning erhållas, om arvodet bestämdes till 1,170 kronor för år, vilket belopp skulle ligga 120 kronor över arvodet till övriga översköterskor vid garnisonssjukhuset och lika mycket under arvodet till husmodern vid sjukhuset.

Beträffande härefter arvodena till maskinisten och eldarna vid garnisonssjukhuset i Boden har lönenämnden för sin del icke funnit anledning till erinran mot de i statförslaget upptagna beloppen.»

Riksdagen, som ansett sig böra biträda lönenämndens ovannämnda förslag angående arvode åt operations- och röntgensköterskorna vid ifrågavarande garnisonssjukhus samt i likhet med lönenämnden icke funnit anledning till erinran mot förslaget om arvodeshöjning för maskinisten och eldarna vid samma sjukhus, har sålunda fastställt följande stat för garnisonssjukhuset i Boden för budgetåret 1925—1926.

	Antal.	Enhetskostnad. Arvode. Kronor.	Summa kronor.
II. Arvodestillägg.			
Arvodestillägg å 360 kronor (= 120 × 3) åt 1 husmoder och 12 översköterskor (= 360 × 13) kronor			4 680:—
Arvodestillägg å 200 kronor (= 100 × 2) åt 1 köksförestånderska (överkokerska) och 1 tvättförestånderska (200 × 2) kronor			400:—
			eller tillhopa kronor 5 080:—
varav beräknas förslagsvis hälften eller	—	—	2 540 —
	—	—	Summa förslagsanslag kronor 63 695 —

- Anm. 1. I fråga om rätt för husmoder eller översköterska att för tillträdande av arvodestillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring skall i tillämpliga delar gälla vad i 6 och 7 §§ i avlösningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen är stadgat i fråga om uppflyttning till högre löneklass.
- Anm. 2. Utöver arvodena utgå kallortstillägg enligt de i 12 § i avlösningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen stadgade grunder.
- Anm. 3. Det ankommer på maskinisten eller endera av eldarna att enligt kommandantens i Boden bestämmande tjänstgöra såsom biträdande automobilförare.

Anslaget under rubriken: »A. Avlösningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater», 39,322,106 kronor 50 öre, skulle sålunda nedsättas med 240 kronor till 39,321,866 kronor 50 öre och sammanlagda utgiftsbeloppet till 40,957,754 kronor 10 öre.

Beräkningen av medelsbehovet under avlösningsanslaget för budgetåret 1925—1926 har av Eders Kungl. Maj:t verkställts på sådant sätt, att från summan av de under olika poster upptagna utgifterna, utgörande enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag 40,957,994 kronor 10 öre, dragits tillhopa 4,557,580 kronor, varmed anslaget ansetts kunna minskas.

Då några tillförlitliga beräkningar rörande i vad mån avlösningsanslaget kan påverkas av den utav riksdagen numera beslutade nya härordningen icke föreligga, har riksdagen ansett sig böra bevilja det utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet, 36,400,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels godkänt de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1925 fogade förslag till stater för generalitetet, generalstabens, artilleristabens, kommandantskapens, rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren samt fältläkarstipendiater, remonteringsstyrelsen, krigshögskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, artilleriskjutskolorna, krigsskolan, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefälet på Gotland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar

vid trängen, trängkåreerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg ävensom ovan intagna stat för garnisonssjukhuset i Boden att gälla under budgetåret 1925—1926,

dels godkänt de i en vid statsrådsprotokollet fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels minskat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 37,100,000 kronor, med 700,000 kronor till 36,400,000 kronor,

dels ock medgivit, att under budgetåret 1925—1926 må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, beredas fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt därav förtjänta, vid truppförbanden anställda beställningsmän med avlöning såsom furirer av andra klassen, vilka genomgått vederbörliga utbildningskurser och som eljest icke kunna komma i åtnjutande av sådan avlöning i följd därav, att endast beställningar av lägre grad av den kategori beställningsmän, de tillhöra, finnas i vederbörliga stater uppförda, allt under förutsättning att genom vakanser i manskapsbeställningarna å vederbörligt truppförbands stat inbesparas erforderliga medel för beredande av berörda avlöningsfyllnad.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att för bestridande av vissa kostnader i samband med generalstabens samt artilleri- och ingenjörhögskolans inflyttning i nya lokaler för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,500 kronor.

Riksdagen vill till en början erinra om att 1920 års riksdag i samband med beviljandet av medel för uppförandet av ämbetsbyggnad i kvarteret Kandidaten uttalat, att den då föreliggande frågan om krigsarkivets förläggande till denna byggnad tillsvidare borde lämnas öppen i avvaktan på utredning av spörsmålet om lokalbehovet för samtliga till huvudstaden förlagda arkiv.

Av utredningen i ärendet framgår emellertid, att krigsarkivet avsetts att provisoriskt förläggas till nämnda byggnad. Riksdagen har därjämte inhämtat, att härför beräknats komma att tagas i anspråk lokaler, som eljest kunnat komma till användning som ämbetslokaler. Beträffande planläggningen i övrigt av det i byggnaden förefintliga utrymmet har riksdagen funnit densamma i åtskilliga hänseenden mindre tillfredsställande. Framför allt gäller riksdagens anmärkning sättet för lokalutrymmets tillvaratagande, rörande vilken fråga riksdagen i sin skrivelse nr 158 redan uttalat sig. Ett bättre tillvaratagande av lokalutrymmet i här ifrågavarande byggnad måste enligt riksdagens mening anses nödvändigt. Såväl med hänsyn härtill som på grund av önskvärdheten att krigsarkivets lokalfråga underkastas ett förnyat övervägande, har riksdagen ansett att av riksdagen nu icke bör fattas ett beslut, som måste anses innebära ett godkännande av krigsarkivets för-

läggande till byggnaden i kvarteret Kandidaten. Däremot har riksdagen intet att erinra mot att lokaler därstädes beredas för generalstabens. För de förberedande åtgärder, som för detta ändamål kunna erfordras under budgetåret 1925—1926, torde ett belopp av 20,000 kronor vara tillfyllest.

Beträffande de övriga institutioner, som böra förläggas till byggnaden i fråga, torde, efter det ytterligare utredning verkställets rörande lokalutrymmets lämpligaste användande, 1926 års riksdag kunna fatta beslut i samband med beviljandet av medel för förflyttningens möjliggörande. Behov av medel för förflyttningen synes nämligen icke för dessas del vara av trängande beskaffenhet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för bestridande av vissa kostnader i samband med generalstabens inflyttning i nya lokaler för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

3:o Eders Kungl. Maj:t har vidare (punkt 76) föreslagit riksdagen *dels* godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1925 fogade förslag till stater för flottans officerskår, flottans underofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, kustartilleriets underofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl., marin-ingenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, sjöullföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinintendentskolan och skeppsgosseskolorna, att gälla under budgetåret 1925—1926,

dels godkänna de i en vid nämnda protokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kärer och stater m. fl., nu 14,500,000 kronor, med 100,000 kronor till 14,400,000 kronor,

dels ock medgiva, att marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson och flaggkvartermannen i marinen A. G. Sjöqvist må under budgetåret 1925—1926 åtnjuta personliga lönetillägg i enlighet med ovan angivna grunder, ävensom att Sjöqvist tillika må uppbära det dyrtidstillägg, som skulle tillkommit honom, om han kvarstått vid armén och övergått såsom tyghantverkare till artilleriets tygstat.

Då några tillförlitliga beräkningar, i vad mån marinens avlöningsanslag kan påverkas av den utav riksdagen numera beslutade nya marinorganisationen, icke föreligga, har riksdagen ansett sig böra bevilja det utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet, 14,400,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels godkänt de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 2 januari 1925 fogade förslag till stater för flottans officerskår, flottans underofficerskår, flottans sjömanskår och flottans skeppsgossekår, kustartilleriets officerskår, kustartilleriets underofficerskår, kustartilleriets manskap m. fl., marin-

ingenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, sjöruddföringsbefälhavare med biträden, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinintendentskolan och skeppsgosseskolorna att gälla under budgetåret 1925—1926,

dels godkänt de i en vid ovannämnda protokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels minskat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 14,500,000 kronor, med 100,000 kronor till 14,400,000 kronor,

dels ock medgivit, att marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson och flaggkvartermannen i marinen A. G. Sjöqvist må under budgetåret 1925—1926 åtnjuta personliga lönetillägg i enlighet med ovan angivna grunder, ävensom att Sjöqvist tillika må uppbära det dyrtidstillägg, som skulle tillkommit honom, om han kvarstått vid armén och övergått såsom tyghantverkare till artilleriets tygstat.

4:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 110) föreslagit riksdagen att för flottans ersättningsbyggnad för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,600,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen för flottans ersättningsbyggnad för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra reservationsanslag av 5,600,000 kronor.

Stockholm den 5 juni 1925.

Med undersätlig vördnad.